

UVOD

Na unutrašnjem, a svakako i na međunarodnom planu država, veliku pažnju i osjetljivost iziskuje rješavanje problema koji se odnose na saobraćajne nezgode sa elementom inostranosti, odnosno pitanje naknade štete proizašle iz tih nezgoda. Saobraćajne nezgode sa elementom inostranosti zahtijevaju poseban način regulisanja, upravo zbog naknade štete, koja se dogodila u posebnim okolnostima i koja proizilazi iz tih nezgoda. Element inostranosti u saobraćajnoj nezgodi može biti vezana za vozila, učesnike ili treća lica, ali je bitno naglasiti da su takve nezgode regulisane sistemom međunarodnog osiguranja autoodgovornosti, odnosno sistemom zelene karte, ali i putem Haške konvencije o mjerodavnom pravu za drumske saobraćajne nezgode. Upravo zbog toga se ističe značaj Haške konvencije o mjerodavnom pravu kod drumskih saobraćajnih nezgoda, koja nastoji odgovoriti na pitanje koje će se pravo, odnosno koje pravo koje države će se primjeniti u slučaju saobraćajnih nezgoda kod kojih se javlja elemenat inostranosti. Regulisanje naknade štete putem sistema zelene karte i Haške Konvencije predstavljaju dvije koncepcije, dva sistema regulisanja saobraćajnih nezgoda sa elementom inostranosti, kojima je krajnji cilj istovjetan, a to je što efikasnija i pravičnija naknada štete. Haška Konvencija, kod saobraćajnih nezgoda sa elementom inostranosti, utvrđuje mjerodavno pravo koje će se primjenjivati u takvim nezgodama, primjenjujući prije svega pravila međunarodnog privatnog prava i rješavajući sukob zakona. Sistem zelene karte, odnosno međunarodnog osiguranja autoodgovornosti, ima svoju osnovu u postojanju polise osiguranja autoodgovornosti. Haška konvencija je nastala kao produkt aktivnosti Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, na kojoj se oktobra 1964. godine razmatrala mogućnost donošenja jedne konvencije za određivanje mjerodavnog prava za sve delikte. Tokom raspravljanja postepeno se odustalo od prvobitne ambiciozne namjere, jer se došlo do zaključka da bi bilo teško pronaći konsenzus na tako širokom polju, te se pokušalo sa stvaranjem konvencije u mnogo užoj oblasti kao što su saobraćajni delikti, odnosno delikti u drumskom saobraćaju. Dakle, u ovom radu se govori o značaju Haške konvencije o mjerodavnom pravu za drumske saobraćajne nezgode, definiciji saobraćajne nezgode prema samoj Konvenciji, pravilima njene primjene na saobraćajne nezgode sa elementom inostranosti, pojmu elementa inostranosti u saobraćajnim nezgodama, te će biti riječi još i o sistemu zelene karte, sličnostima i razlikama između sistema zelene karte i Haške konvencije, njihovom odnosu, evropskim direktivama, kao i regulisanju međunarodnog osiguranja autoodgovornosti u zakonodavstvu Republike Srpske.